Ondrej Blažek

Skúmanie vybraných aspektov objasňovania priestupkov v pôsobnosti Policajného zboru

Anotácia: Pri spracovaní problematiky objasňovania priestupkov sa autor vo svojej práci zameral na skúmanie vybraných aspektov objasňovania priestupkov v Policajnom zbore. Cieľom vedeckej práce je popísať vybrané činnosti pri objasňovaní priestupkov z hľadiska ich všeobecnej právnej úpravy a v súlade s internými predpismi vysvetliť ich realizáciu pri objasňovaní priestupku policajtom alebo povereným policajtom. Pri vysvetľovaní vybraných vzťahov autor pre lepšie znázornenie využíva schematické zobrazenie činností policajta pri objasňovaní priestupkov. Vybrané aspekty objasňovania priestupku (lehota na objasňovanie a spôsob ukončenia objasňovania) autor skúma v poslednej časti práce predovšetkým prostredníctvom analýzy dostupných štatistických údajov.

Kľúčové slová: správne právo, verejná správa, priestupky, objasňovanie priestupkov

Úvod

Objasňovanie priestupkov je mimoriadne dôležitá predprocesná činnosť pri ochrane spoločnosti pred zavineným konaním, ktoré ohrozovalo alebo porušovalo záujem spoločnosti. Vďaka objasňovaniu je možné začatie konania o priestupku, ktorého zavŕšením bude vydanie rozhodnutia, prostredníctvom ktorého bude zavŕšený proces ochrany spoločnosti pred priestupkom. Odhaľovanie a v zákonom stanovených prípadoch aj objasňovanie a prejednávanie priestupkov Policajným zborom je dôležitou úlohou Policajného zboru, pričom táto úloha napomáha Policajnému zboru napĺňať svoju základnú úlohu, a to ochranu spoločnosti pred konaním porušujúcim Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy. Objasňovanie priestupkov je aj úloha zakotvená aj v § 2 ods. 1 písm. k) zákona o Policajnom zbore.[1] O objasňovaní priestupkov Policajným zborom zákonodarca jednoznačne tvrdí, že je to v prípadoch, ak tak ustanovuje osobitný zákon, ktorým je zákon o priestupkoch ako základný právny predpis upravujúci problematiku riešenia priestupkov.[2] Zákon o priestupkoch chápe objasňovanie priestupkov ako obstaranie podkladov, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie správneho orgánu. Objasňovanie v zásade predstavuje štádium, v ktorom sa „vyšetruje“ priestupok.[3] Správne ukončené objasňovanie priestupku predstavuje predchádzanie zbytočnému zdržovaniu pri prejedávaní priestupku. Cieľom objasňovania je získanie dôkazov o tom, kto priestupok spáchal alebo či bol vôbec priestupok spáchaný. Vo všeobecnosti objasňovanie začína buď na základe vlastného zistenia správneho orgánu, alebo na základe zistenia orgánom Policajného zboru, orgánom Vojenskej polície, orgánom Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, obecnej polície alebo iným orgánom, ak tak ustanovil osobitný zákon.[4] Objasňovanie priestupku môže začať aj na základe oznámenia fyzickej alebo právnickej osoby. Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy na úseku verejného poriadku a verejnej bezpečnosti, boja proti zločinnosti

[1] § 2 ods. 1 písm. k) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
[2] Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[3] Pojem „vyšetrovanie“ zákon o priestupkoch nepozná, avšak v odbornej literatúre sa používa. Napríklad: KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o priestupkoch. Podrobný komentár s judikatúrou*. 2020, s. 481.
[4] § 58 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

vrátane jej organizovaných foriem.[5] Je potrebné si uvedomiť základný princíp činnosti Policajného zboru, ktorý spočíva v dodržiavaní § 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, teda že môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach, rozsahu a spôsobom akým to ustanoví zákon. *„Všetky činnosti, úkony, či opatrenia štátneho orgánu realizujúceho ochranu verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a bezpečnosti štátu sa môžu uskutočňovať iba v zmysle zásady secundum et intra legem, a nie praeter legem, a tobôž nie contralegem.“*[6]

Vymedzenie základných pojmov

Priestupok možno vymedziť na základe jeho legálnej definície, že ide o zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok vyslovene označený v tomto alebo v inom zákone (napríklad v zákone o civilnej ochrane obyvateľstva,[7] v zákone o ochrane pred požiarmi[8] a v mnohých ďalších zákonoch), ak nejde o iný správny delikt alebo trestný čin.[9] V tomto prípade ide o legálnu definíciu, ktorá priestupok vymedzuje aj pozitívne, aj negatívne. Zákon o priestupkoch, samozrejme, uvádza aj príklady, kedy konanie, ktoré síce má znaky priestupku, nie je priestupkom, nakoľko nastali okolnosti vylučujúce protiprávnosť priestupku. V takom prípade konanie nie je v rozpore s právom, teda nie je protiprávne.[10] Proces od konania, ktoré má znaky priestupku až po rozhodnutie o samotnom konaní (rozhodnutie o priestupku) a jeho výkon môžeme rozdeliť do viacerých etáp. Pričom nie všetky etapy tohto procesu sú obligatórne a musia sa pri riešení priestupkov objaviť. Ide o etapy:

1. objasňovanie priestupku (obligatórna etapa, neaplikuje sa správny poriadok),
2. prejednávanie priestupku (obligatórna etapa, správne konanie),
3. došetrovanie priestupku (fakultatívna etapa, neaplikuje sa správny poriadok),
4. prejednávanie priestupku (obligatórna etapa, správne konanie),
5. rozhodnutie o priestupku (obligatórna etapa, správne konanie),
6. výkon rozhodnutia (fakultatívna etapa, nie je správnym konaním).

Objasňovaním zasa chápeme v zmysle legálneho výkladu obstarávanie podkladov potrebných na rozhodnutie správneho orgánu najmä o tom, či:

- sa stal skutok, ktorý je priestupkom podľa tohto alebo iného zákona,
- tento skutok spáchala osoba podozrivá zo spáchania priestupku,
- sa uloží sankcia za priestupok alebo sa od jej uloženia upustí, ak k náprave páchateľa priestupku postačí samotné prejednanie priestupku,
- uloží ochranné opatrenie,
- uloží páchateľovi priestupku povinnosť uhradiť spôsobenú škodu.[11]

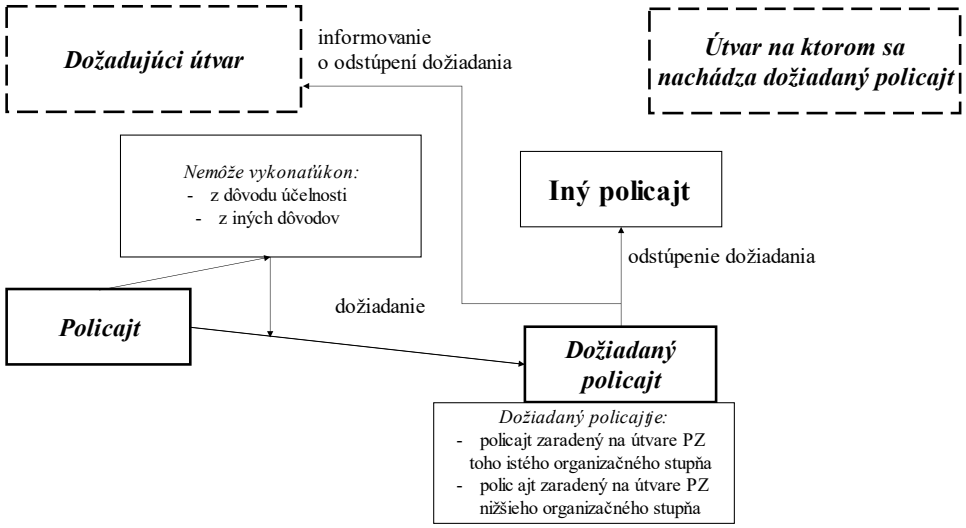
[5] Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
[6] BALGA, J. *Policajná správa.* In Policajná správa. 2. aktualizované vydanie. 2018, s. 17.
[7] § 32 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
[8] § 61 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov.
[9] § 2 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[10] HAŠANOVÁ, J., DUDOR, L. *Základy správneho práva.* 2019, s. 152.
[11] § 58 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Pojem „objasňovanie“ sa používa aj pri objasňovaní trestných činov, kde týmto termínom označujeme *„proces, ktorého štruktúru tvorí systém prvkov, ktorých spoločnou vlastnosťou je aktívna (intencionálna) činnosť smerujúca k zisteniu neznámych informácií, ktoré je možné využiť pri určovaní vzťahu identifikovaného subjektu k odhalenému trestnému činu“.*[12] Domnievame sa, že túto definíciu môžeme s jemnou modifikáciou využiť aj vo vzťahu k objasňovaniu priestupkov príslušníkom Policajného zboru, nakoľko tiež ide o aktívnu a zámernú činnosť, ktorá smeruje k zisteniu neznámych informácií, ktoré poslúžia ako podklady pre rozhodnutie správneho orgánu. Zákon vymedzuje len k čomu má objasňovanie smerovať, pričom „nástroje“ na objasňovanie zákon pre správne orgány vo všeobecnosti vymedzil v § 60 ods. 1 písm. a) až e) zákona o priestupkoch.[13] Policajný zbor pri objasňovaní priestupkov vykonáva úkony, ktorými môžu byť dotknuté základné práva a slobody, z tohto dôvodu je potrebné pri objasňovaní dodržiavať základné procesné princípy objasňovania. Objasňovanie realizuje **policajt** ako príslušník Policajného zboru a **poverený policajt**. Rozlišovanie medzi policajtom a povereným policajtom vychádza z nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch. Poverený policajt je v rámci svojej pôsobnosti na výkon rozhodnutia o priestupkoch poverený riaditeľom alebo vedúcim správneho orgánu, pričom toto poverenie musí byť písomné. Policajt je zasa príslušník Policajného zboru, ktorý objasňuje priestupky a prejednáva priestupky v blokovom a v rozkaznom konaní. V rámci objasňovania priestupkov sa rozdiel medzi policajtom a povereným policajtom prejavuje napríklad v tom, že poverený príslušník na rozdiel od policajta nespracováva *správu o výsledku objasňovania priestupku*. Nespracováva túto správu z toho dôvodu, že bude samotný priestupok následne aj prejednávať ako poverený policajt. V prípade objasňovania priestupku povereným policajtom sa objasňovanie skončí vtedy, keď po preskúmaní dôkazov získaných počas objasňovania dospeje k záveru, že vykonané dôkazy postačujú na začatie konania o priestupku.[14] Chápanie povereného príslušníka ako toho, kto dané konanie, majúce znaky priestupku objasňuje a následne ako priestupok prejednáva vychádza aj z jeho zadefinovania v nariadení, že ide o výkon jeho pôsobnosti (kompetencie) na výkon konania o priestupkoch. Nakoľko objasňovanie priestupku nie je konaním a začatie konania nastáva až po objasnení priestupku (pri vstupe do fázy prejednávania), je zreteľné, že poverený policajt bude ten policajt, čo po objasňovaní bude následne priestupok aj prejednávať, pričom musí byť splnená obligatórna podmienka, že na toto prejednávanie musí mať písomné poverenie riaditeľom alebo vedúcim správneho orgánu.

Nariadenie[15] operuje ešte s termínom **dožiadaný policajt**, pričom dožiadaný policajt je pojem používaný ako pri objasňovaní, tak aj pri prejednávaní priestupkov. Pri objasňovaní priestupkov sa dožiadaný policajt vyskytuje len v prípade, ak policajt vykonávajúci objasňovanie priestupkov nemôže vykonať niektorý úkon z dôvodu účelnosti alebo z iných dôvodov a požiada o jeho vykonanie iného policajta zaradeného na útvare Policajného zboru toho istého organizačného stupňa alebo nižšieho organizačného stupňa.

[12] LISOŇ, M. *Odhaľovanie a objasňovanie trestných činov všeobecnej kriminality.* 2016, s. 15.
[13] § 60 ods. 1 písm. a) až e) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[14] Čl. 23 ods. 3 nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.
[15] Nariadenie Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.

Schéma č. 1 Prvky spolupráce pri objasňovaní priestupku – pri dožiadaní. Vzťahy medzi policajtom objasňujúcim priestupky a dožiadaným policajtom.

Dôležitými pojmami, s ktorými sa stretávame v legálnych a doktrinálnych zdrojoch pri objasňovaní priestupkov je pojem pôsobnosť a príslušnosť. Je potrebné si uvedomiť, že medzi týmito pojmami sú zásadné rozdiely. **Príslušnosť** predstavuje pojem využívaný v správnom práve procesnom a ide o vyjadrenie priradenia určitej konkrétnej veci, ktorá je predmetom správneho konania, konkrétnemu nositeľovi rozhodovacieho procesu. Naproti tomu **pôsobnosť** predstavuje pojem správneho práva hmotného, pričom podľa doktrinálnych zdrojov ide o okruh spoločenských vzťahov, v rámci ktorých je určitá zložka organizačného mechanizmu verejnej moci činná, okruh úloh, ktoré plní, okruh otázok, ktoré rieši a okruh potrieb, ktoré zabezpečuje.[16] Objasňovanie nie je správnym konaním, no napriek tomu to je určitý procesný postup, spadajúci pod správne právo procesné. Zákon o priestupkoch[17] pojem „príslušný na objasňovanie“ nepoužíva, naproti tomu nariadenie Prezídia Policajného zboru o priestupkoch[18] už používa pojem príslušnosť pri objasňovaní priestupku a vymedzuje v ňom miestnu príslušnosť pri objasňovaní priestupkov, vecnú príslušnosť pri objasňovaní priestupkov a následne aj spory o vecnú a miestnu príslušnosť.[19] V iných doktrinálnych zdrojoch rozlišujú autori vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť pri objasňovaní priestupkov.[20] Autori ako Potásch, Hašanová, či Dudor uvádzajú vo svojich publikáciách v súvislosti s objasňovaním priestupkov pojem príslušnosť.[21]

Vo všeobecnosti je pri objasňovaní priestupkov príslušný vykonávať objasňovanie ten správny orgán, ktorý je aj príslušný neskôr prejednať zistené priestupky. V zásade ide o **okresné úrady**, ktoré prioritne zákon ustanovil ako správne orgány príslušné

[16] VRABKO, M. a kol. *Správne právo hmotné – všeobecná časť.* 2. vyd..
[17] Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[18] Interný predpis nemá titul právneho predpisu a nie je všeobecne právne záväzný. Interný predpis nemôže zákon obchádzať ani upravovať jeho povinnosti nad rámec zákona.
[19] Čl. 9 až 11 nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.
[20] HAŠANOVÁ, J. DUDOR, L. *Základy správneho práva.* 3. vydanie. 2016, s. 157-158.
[21] POTASCH, P., HAŠANOVÁ, J. a kol. *Vybrané správne procesy (teoretické a praktické aspekty).* 3. vydanie. 2013, s. 215-216.

na prejednávanie priestupkov.[22] Zákon však stanovil aj **orgány Policajného zboru**, ktoré sú príslušné na prejednávanie taxatívne stanovených priestupkov. Ide o priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky proti verejnému poriadku (spáchané na verejnom zhromaždení alebo kultúrnom podujatí), priestupky extrémizmu a ďalšie priestupky, ktoré stanovili osobitné zákony.[23] Okrem okresného úradu a Policajného zboru však môže priestupky prejednávať aj iný správny orgán, ak tak stanovil zákon. Príkladom je obec, ktorá môže prejednávať priestupky na úseku ochrany pred povodňami (napríklad, ak niekto v inundačnom území skladoval odplaviteľný materiál)[24] alebo na úseku ochrany nefajčiarov (napríklad v prípadoch, ak niekto fajčí na zastávkach mestskej hromadnej dopravy a podobne).[25] Kým zákon neustanovuje inak, tak je v zásade platné, že ten, kto priestupok prejednáva ho aj objasňuje. Zákon však napríklad ustanovuje, že Policajný zbor objasňuje priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, pričom ich však následne neprejednáva. Môže ísť o prípady, kedy dôjde k drobnému ublíženiu na zdraví.[26] Policajný zbor priestupok bude[27] síce objasňovať, no po jeho objasnení pokračuje v jeho prejednávaní okresný úrad, nakoľko zákon nestanovil Policajnému zboru vecnú príslušnosť na prejednávanie tohto priestupku, ale automaticky sa musí vychádzať zo všeobecnej úpravy, že priestupky prejednávajú okresné úrady, ak zákon neustanovuje inak. Uvedené tvrdenie podporuje aj druhá veta uvedená v § 58 ods. 2 zákona o priestupkoch, ktorá uvádza, že: *„správne orgány sú oprávnené požiadať o vykonanie objasňovania priestupkov **orgány oprávnené objasňovať priestupky** podľa odseku 3 (orgány Policajného zboru, Vojenskej polície, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, obecnej polície a iné) v rozsahu ich pôsobnosti.“*[28]

Orgány Policajného zboru teda objasňujú priestupky, ktoré zákon o priestupkoch vymedzuje v § 58 ods. 4.[29] Ide o:

- priestupky **na úseku podnikania**, ktorého sa dopustí ten, kto neoprávnene vykonáva obchodnú, výrobnú alebo inú zárobkovú činnosť;[30]
- priestupky **na úseku verejného zdravotníctva**, ktorých sa dopustí ten, čo úmyselne zmarí, sťaží alebo ohrozí poskytovanie zdravotnej starostlivosti alebo služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti alebo sa nepodrobí povinnému vyšetreniu alebo liečeniu;[31]
- priestupky **na úseku verejného zdravotníctva**, ktorých sa dopustí ten, čo v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti alebo pre jej poskytovanie

[22] § 52 ods. 1. zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019 v znení neskorších predpisov.
[23] § 52 ods. 2. zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[24] § 47 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.
[25] § 11 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
[26] § 49 ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[27] § 58 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[28] § 58 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[29] Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[30] § 24 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[31] § 29 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

hrubo znevažuje, uráža alebo ohrozuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, prijímateľa zdravotnej starostlivosti, zdravotníckeho pracovníka, zamestnanca poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo inú osobu podieľajúcu sa na poskytovaní zdravotnej starostlivosti verbálne, gestom, grafickým zobrazením alebo iným spôsobom;[32]

- priestupky **na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami**, ktorých sa dopustí ten, čo:
    1. úmyselne vyrobí lieh alebo destilát bez povolenia alebo úmyselne lieh alebo destilát vyrobený bez povolenia prechováva alebo uvádza do obehu;
    2. úmyselne umožňuje požívať alkoholický nápoj alebo užívať iné návykové látky osobe mladšej ako osemnásť rokov, ak tým ohrozuje jej telesný alebo mravný vývoj;
    3. požije alkoholický nápoj alebo užije inú návykovú látku, hoci vie, že bude vykonávať zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť majetok;
    4. po požití alkoholického nápoja alebo o užití inej návykovej látky vykonáva zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť majetok;
    5. v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil požitím alkoholického nápoja alebo užitím inej návykovej látky, vykonáva zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť majetok;[33]
- iné priestupky **proti poriadku v správe**, v prípade porušenia povinností uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch vrátane všeobecne záväzných nariadení obcí a všeobecne záväzných vyhlášok miestnych orgánov štátnej správy, s výnimkou priestupkov uvedených v § 21 až 45 zákona o priestupkoch.[34]
- priestupky **proti verejnému poriadku**;
- priestupky **proti občianskemu spolunažívaniu**;
- priestupky **proti majetku** a **devízové priestupky**;
- priestupky **proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky**;
- priestupky **proti bezpečnosti a plynulosti železničnej dopravy**;
- priestupky **proti poriadku v štátnej správe**, ak boli spáchané na úseku štátnej správy v pôsobnosti Policajného zboru.

Vyššie uvedené priestupky, ktoré zákon vymedzuje objasňujú orgány Policajného zboru len v tom prípade, pokiaľ ich nezistil alebo ich už neobjasňuje iný správny orgán, prípadne orgány Vojenskej polície, orgány Zboru väzenskej a justičnej stráže, orgány obecnej polície, či iné orgány. Ide o podmienku, ktorú zákon stanovil na vyriešenie konfliktov, ktoré by mohli nastať pri určení vecnej príslušnosti. V tomto prípade teda platí zásada predstihu,[35] ktorá pochádza z § 7 ods. 3 správneho poriadku[36] a je typická pre pozitívny

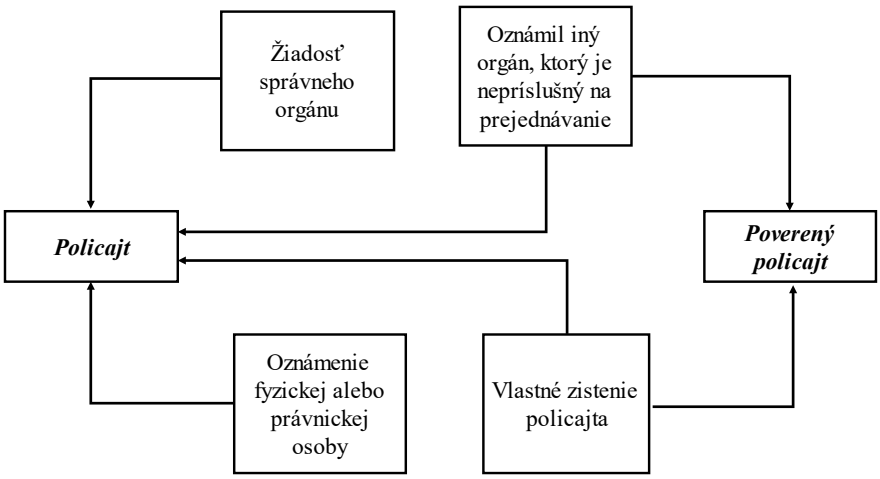
[32] § 29 ods. 1 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[33] § 30 ods. 1 písm. d) až h) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[34] Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[35] KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o priestupkoch. Podrobný komentár s judikatúrou*. 2020, s. 480.
[36] § 7 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov.

konflikt, kedy príslušný je ten orgán, ktorý začal konanie ako prvý, pokiaľ sa príslušné orgány nedohodli inak.[37]

Objasňovanie priestupkov Policajným zborom je štádium konania o priestupkoch, avšak stále *predprocesné štádium*.[38] Toto štádium má obdobnú povahu ako predsúdne konania v zmysle Trestného poriadku, t. j. postup pred začatím trestného konania a prípravné konanie. Po správnosti by malo ísť o jediné štádium, kedy je možné zistiť, že nie sú splnené zákonné podmienky na prejednanie priestupku.[39] Z tohto fakticky vyplýva aj to, že ide o štádium, v ktorom sa zisťuje, či sú dané zákonné podmienky na prejednanie priestupku. Policajný zbor pri objasňovaní priestupkov, okrem povinností uvedených v zákone o priestupkoch, postupuje aj v súlade s nariadením Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 z 9. októbra 2019 o priestupkoch. Spomínané nariadenie sa vzťahuje na objasňovanie a prejednávanie priestupkov, pričom objasňovanie priestupku vymedzuje od čl. 8 po čl. 23 nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019. Objasňovanie priestupku začína dňom, kedy policajt objasňujúci priestupky získal poznatok o skutočnostiach, ktoré nasvedčujú, že došlo k spáchaniu priestupku. O týchto skutočnostiach sa policajt môže dozvedieť na základe vlastného zistenia či oznámenia fyzickej osoby alebo právnickej osoby.[40] O skutočnostiach sa môže dozvedieť aj v prípade oznámenia iných orgánov alebo žiadosti správneho orgánu. Rozdiel medzi tým, či objasňovanie priestupkov je realizované na základe oznámenia iných orgánov alebo na základe žiadosti správneho orgánu je v tom, že objasňovanie vykonávané na základe oznámenia iných orgánov bolo vykonané iným orgánom, ktorý daný priestupok neprejednáva, len sa o jeho spáchaní dozvedel. Naproti tomu, žiadosti o objasnenie priestupku sú Policajnému zboru adresované orgánmi, ktoré daný priestupok objasňujú a neskôr aj prejednávajú, no môžu (ale nemusia) požiadať o jeho objasnenie orgán oprávnený objasňovať priestupky. Oznámenia iných orgánov sú teda oznámenia od štátnych orgánov, štátnych organizácií a obcí, ktorým vyplýva povinnosť oznámiť príslušným správnym orgánom priestupky, o ktorých sa dozvedia pri výkone svojej právomoci, pričom musí platiť podmienka, že nie sú príslušné na ich prejednanie.[41] Objasňovanie na základe žiadosti správneho orgánu je objasňovanie, kde správny orgán využil výnimku zo zásady, že priestupok objasňuje správny orgán, ktorý ho zároveň aj neskôr prejednáva.

[37] POTÁSCH, P., HAŠANOVÁ, J., VALLOVÁ, J., MILUČKÝ, J., MEDŽOVÁ, D. *Správny poriadok. Komentár.* 3. vydanie. 2019, s. 87.
[38] HAŠANOVÁ, J., DUDOR, L. *Základy správneho práva.* 2019, s. 155.
[39] KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o priestupkoch. Podrobný komentár s judikatúrou*. 2020, s. 464.
[40] § 59 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[41] § 56 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Schéma č. 2 Načrtnutie možností začatia objasňovania priestupkov.

Policajt na príslušnom útvare Policajného zboru po oboznámení sa s podaním, t. j. s konaním (udalosťou), ktorá má znaky priestupku, začína obstarávať **podklady, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie**. Policajt musí bez skoršieho skúmania príslušnosti (vecnej alebo miestnej) ako prvé **podanie prijať**. Ak je to zo situácie potrebné, musí policajt vykonať služobný zákrok a až následne riešiť vecnú a miestnu príslušnosť. Rovnako pri prijímaní podania, policajt neskúma, či priestupok je naozaj priestupkom, ale dostáva podanie, že určité konanie je podľa oznamujúceho subjektu (napríklad fyzickej osoby) priestupkom. Policajt preto pri podaní dostáva informácie o možnom konaní, ktoré má znaky priestupku. Skôr ako však objasňovaním zaobstará všetky podklady, je potrebné prijať podanie a pri tomto prijímaní podania sa spisuje záznam o podaní oznámenia alebo zápisnica o podaní oznámenia. Záznam o podaní oznámenia sa spíše, samozrejme, len v tom prípade, ak bolo útvaru Policajného zboru podané oznámenie o spáchaní priestupku osobne. Záznam aj zápisnica sa spisuje buď na útvare Policajného zboru, alebo aj mimo neho, v závislosti od okolností. V prípade, že sa záznam alebo zápisnica vyhotovuje mimo útvar Policajného zboru, policajt zhotoví písomnosť ručne a neskôr na útvare zhotoví totožný odpis. Či sa bude vyhotovovať záznam alebo zápisnica závisí od konkrétnych podmienok, ktoré ustanovuje zákon o priestupkoch.[42] Zápisnica sa vyhotovuje len vtedy, **ak by oznámenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie nebolo možné vykonať neskôr pred správnym orgánom**. Ide o také skutočnosti, ktoré by boli na pojednávaní v konaní o priestupku predmetom výsluchu obvineného z priestupku, poškodeného a svedka. **Obsah zápisnice** potom na rozdiel od obsahu záznamu nahrádza **výpoveď**. Z hľadiska právneho rozdielu, kým záznam predstavuje len zaznačenie obsahu oznámenia, zápisnica predstavuje dôkaz. Skutočnosť, či by neskôr nebolo možné vykonať oznámenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie pred správnym orgánom (teda či je splnená podmienka spísania zápisnice) vyhodnocuje policajt, ktorému sa oznámenie o priestupku podalo. Táto podmienka by mala byť spravidla naplnená vtedy, keď je zrejmé, že osoba sa už nebude môcť zúčastniť na dokazovaní v správnom konaní, teda spravidla, ak ide o cudzinca (vo väčšine prípadov Policajného zboru ide o cudzinca navštevujúceho Slovenskú republiku za účelom turizmu). Rozdiel medzi zápisnicou a záznamom spočíva aj v ich vyhotovovaní. Zápisnica o podaní oznámenia sa píše v priamej

[42] § 59 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

reči, naproti tomu záznam o podaní oznámenia v nepriamej reči.[43] Pri kreovaní zápisnice sa subsidiárne využíva správny poriadok[44] a to tak, že musí byť zrejmé, kto, kde a kedy oznamoval priestupok, predmet konania (konanie o oznámení priestupku), ktoré osoby sa na ňom zúčastnili, ako oznámenie o priestupku prebiehalo, aké boli návrhy a aké opatrenia sa prijali. Zápisnica má tak oproti záznamu podstatné obsahové a formálne náležitosti, ktoré musia byť v nej obsiahnuté. Na zápisnicu sú kladené podstatne väčšie nároky, než na záznam, napríklad už z hľadiska procesného postupu pri jej spísaní musí policajt alebo poverený policajt dávať oznamovateľovi každú stranu prečítať a podpísať, čo pri zázname nie je potrebné. Zápisnicu musí dať policajt alebo poverený policajt prečítať a podpísať prítomnej osobe, ak osoba nevie čítať a písať, vyplýva pre policajta povinnosť prečítať obsah zápisnice oznamovateľovi, ktorý nevie čítať, pričom túto povinnosť policajt v zápisnici taktiež uvedie. Kým pri iných orgánoch, ktoré objasňujú priestupky nie sú takéto činnosti explicitne uvedené ako povinnosť osoby, ktorá objasňuje priestupok, pri objasňovaní priestupku je povinnosť tieto postupy dodržiavať.[45] *„V podpísanej zápisnici sa dodatočne nesmie nič meniť ani prečiarknuť.“*[46]

Zásady pri tvorbe záznamu o oznámení priestupku policajtom:

- **uprednostňuje sa prioritne vyhotovenie záznamu** pred vyhotovením zápisnice, pokiaľ nenastanú okolnosti, ktoré vyplývajú len zo zákona o priestupkoch[47] na zhotovenie zápisnice. Tieto okolnosti je nutné chápať reštriktívnym výkladom.
- Vyhotovuje sa v **tretej osobe**, v **nepriamej reči.**
- **Podpísanie** záznamu oznamovateľom nie je v zákone o priestupkoch uvedené ako povinné, avšak odporúča sa. Z nariadenia[48] však pre policajta táto povinnosť vyplýva.

Zásady pri tvorbe zápisnice o oznámení priestupku policajtom:

- zápisnica o oznámení priestupku sa vyhotovuje **len ak sú splnené zákonné podmienky** na jej vyhotovenie - ak by oznámenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie nebolo možné vykonať neskôr pred správnym orgánom.
- Vyhotovuje sa v **priamej reči**.
- **Podpísanie zápisnice je povinné** priamo zo zákona, a to na každej strane zápisnice. V prípade odmietnutia podpísania zápisnice musia byť uvedené dôvody nepodpísania.
- **Obsah zápisnice nahrádza výpoveď,** preto je potrebné ju vyhotoviť v tom prípade, ak bude obsahovať skutočnosti dôležité pre rozhodnutie správneho orgánu. Zápisnica slúži ako dôkaz, má dôkaznú moc verejnej listiny.
- Zo zápisnice musí byť zrejmé **kto, kde a kedy podáva oznámenie o priestupku**, že **ide o „oznámenie o priestupku“**, ktoré **osoby boli zúčastnené pri oznámení priestupku** (z tohto dôvodu je v zápisnici aj miesto pred podpis prítomnej osoby).

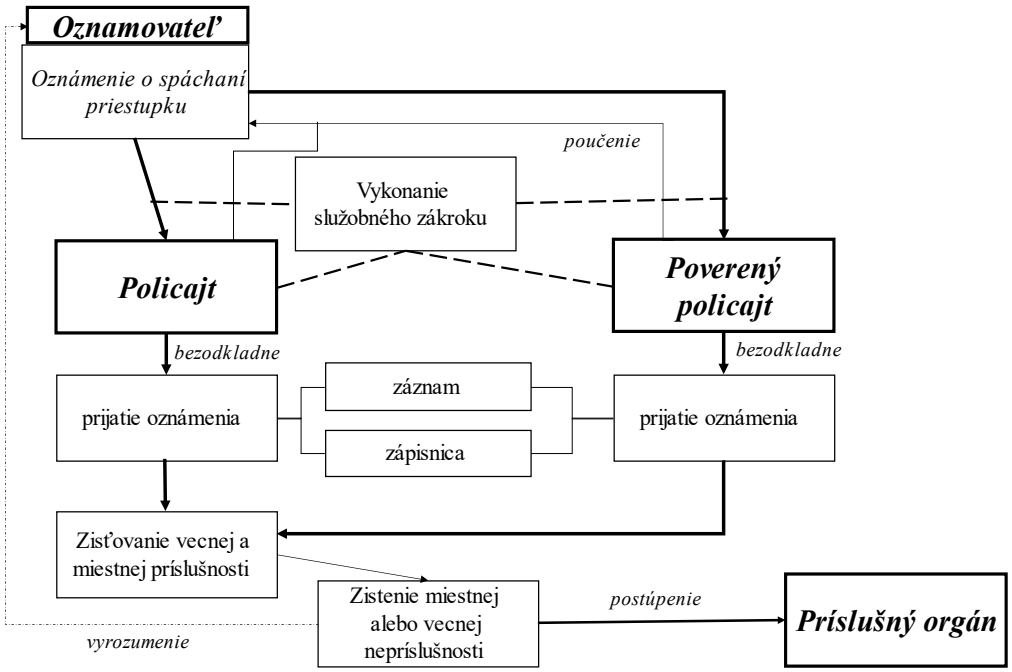
[43] Čl. 15 ods. 6 Nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.
[44] § 22 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
[45] Čl. 15 ods. 5 Nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.
[46] KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o priestupkoch. Podrobný komentár s judikatúrou*. 2020, s. 493.
[47] Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[48] Nariadenie Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.

- V zápisnici **nie je možné nič meniť dodatočne** ani **nie je možné nič prečiarknuť**. Opravy sú prípustné, ale nesmú vyvolať vecnú zmenu.

Je potrebné si uvedomiť, že podať osobne oznámenie o priestupku je procesné právo fyzických a právnických osôb. Oznámenie o priestupku, ktoré sú vykonávané inými orgánmi nepríslušnými na prejednávanie priestupku, sú oznámenia spravidla vykonávané inými formami písomných oznámení. Policajt, ktorý prijíma osobne oznámenie o priestupku, musí **zachytiť informácie**, ktoré oznamovateľ hovorí a tieto informácie musia byť zachytené v **písomnej forme**. Pri oznámení je policajt a poverený policajt povinný **poučiť osobu** o zodpovednosti za priestupok v prípade, ak by niekoho nepravdivo obvinila z priestupku.[49] Osoba, ktorá podáva oznámenie musí byť poučená aj o jej práve na upovedomenie o urobených opatreniach do jedného mesiaca od oznámenia a aj o právnych dôsledkoch podania oznámenia.[50] Po poučení je dôležité, aby prebehlo **vypočutie oznamovateľa priestupku**. Ide najmä o konkretizáciu okolností, priebehu, času a miesta, kde bol skutok spáchaný. Dôležité je počas vypočutia, aby si policajt uvedomil, že osoba nemusí byť svedkom, ale dané skutočnosti zistila z iného zdroja (napríklad z písomností). Dôležité je teda pri prijímaní podania zistiť kedy a za akých okolností sa skutok stal, ako sa skutok stal, čas kedy sa stal a miesto, kde ku spáchaniu skutku došlo. Tieto informácie a celé vypočutie oznamovateľa nie je ešte objasňovaním priestupku a nemožno tieto informácie chápať ako vysvetlenie[51] vyžadované od oprávnených orgánov v procese objasňovania.[52] Pri vypočúvaní oznamovateľa je prioritné zistenie podkladov na ďalší postup orgánu a nejde tak prioritne o zistenie podkladov na objasňovanie priestupku. Je vhodné prostredníctvom vypočúvania od oznamovateľa zistiť informácie o výške škody, následkoch konania, o dôkazoch a aj zistiť osobné pomery oznamovateľa. Oznamovateľ môže byť pri oznamovaní v rôznom postavení, napríklad oznamovateľ môže byť zároveň aj poškodeným, alebo môže byť navrhovateľom.[53] Pri oznamovateľovi, ktorý je zároveň poškodeným je potrebné vyzvať oznamovateľa (opýtať sa oznamovateľa) na to, či si chce uplatniť nárok na náhradu škody v konaní o priestupku. Pri oznamovateľovi, ktorý je v skutočnosti navrhovateľom je potrebné oznamovateľa poučiť o tom, že si môže podať návrh na prejednanie priestupku.

[49] § 49 ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[50] § 67 ods. 3 a 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[51] Napríklad § 60 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[52] KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o priestupkoch. Podrobný komentár s judikatúrou*. 2020, s. 490.
[53] Týka sa to priestupkov na úseku práva na prístup k informáciám, priestupkov ublíženia na cti tým, že niekto niekoho vydá na posmech alebo porušenia všeobecne záväzného právneho predpisu o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, pri ktorej inému ublíži na zdraví alebo inému spôsobí škodu na majetku.

Schéma č. 3 Zjednodušená schéma prvotných postupov po prijatí oznámenia od fyzickej alebo právnickej osoby

Následne po správnom prijatí oznámenia o spáchaní priestupku (alebo po vlastnom zistení orgánu Policajného zboru, či po žiadosti správneho orgánu) musí dôjsť k samotnému objasňovaniu, kedy príslušník Policajného zboru vykonáva úkony, prostredníctvom ktorých získava podklady pre rozhodnutie o priestupku. Všetky úkony, ktoré príslušník Policajného zboru za týmto účelom bude vykonávať musia dodržiavať čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, akékoľvek excesívne konania policajta v tomto prípade budú predstavovať nezákonný postup príslušníka Policajného zboru. Kľúčové podklady pre rozhodnutie o niekoho vine za spáchaný priestupok sú demonštratívnym spôsobom uvedené v § 58 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Policajt v zásade získava pri objasňovaní fakty a dôkazy dôležité pre posúdenie otázky, či sa skutok stal a ak sa stal, či je priestupkom. Môže ísť aj o podklad, ktorý poukazuje na to, že skutok síce je priestupkom, ale v zásade vykazuje mimoriadne nízky konkrétny stupeň škodlivosti pre spoločnosť a je teda možné vzhľadom na charakter porušenia povinnosti upustiť od uloženia sankcie. Fakty a dôkazy môže policajt získať len spôsobmi ustanovenými v zákone a to prostredníctvom vysvetlení (fyzických osôb, právnických osôb, štátnych orgánov a obcí), odborných vyjadrení, zisťovaním totožnosti osôb a ich pobytu, vyžiadaním predloženia potrebných materiálov a iných písomných materiálov. Príslušník Policajného zboru môže získať dôkazy aj výpoveďami poškodenej osoby, podozrivej osoby alebo výpoveďou svedka. Pri získavaní dôkazov sa musí policajt objasňujúci priestupok držať ustanovení v správnom poriadku.[54] Za dôkazy sa považujú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a obhliadka, pričom notoriety nie je potrebné dokazovať.[55] Všetky dôkazy a dôkazné

[54] § 34 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
[55] § 34 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

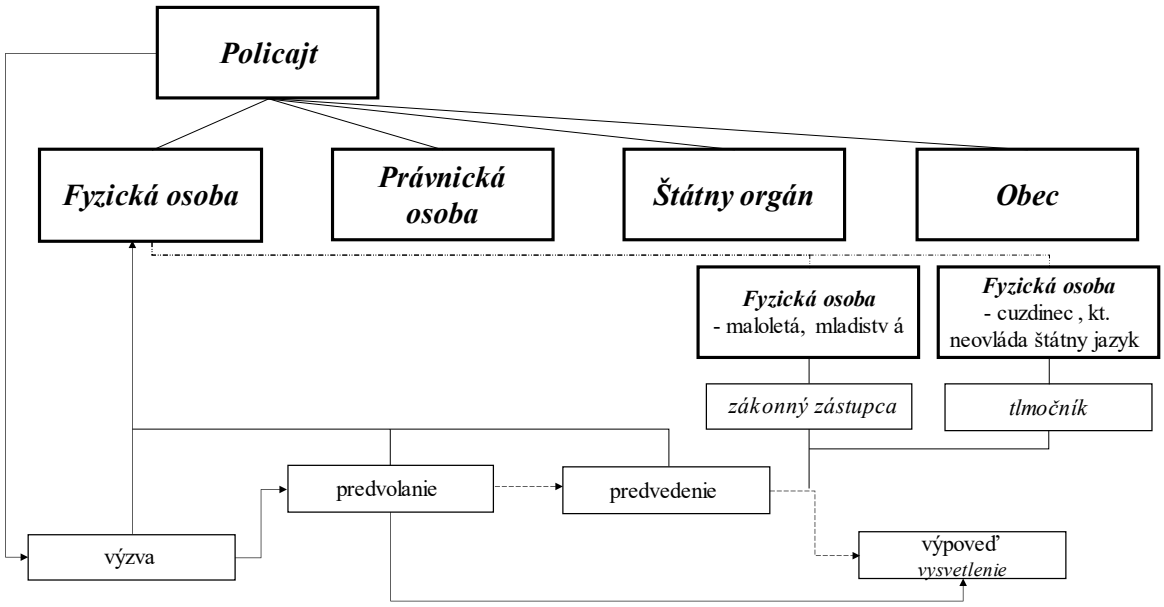
prostriedky, ktoré policajt pri objasňovaní priestupku získava musia spĺňať generálnu podmienku súladu s právnymi predpismi.[56]

Vyžadovanie vysvetlenia je jedným z viacerých oprávnení, ktorými disponuje policajt pri objasňovaní priestupku. Vysvetlenie môže pri objasňovaní priestupku vyžadovať príslušník Policajného zboru od fyzickej osoby, právnickej osoby, štátneho orgánu alebo obce. V prípade fyzickej osoby, ktorá je maloletá[57] alebo mladistvá[58] je nutnosťou vyžadovať vysvetlenie len za prítomnosti jeho zákonného zástupcu (alebo od fyzickej osoby, ktorá sa osobne stará o maloletého alebo mladistvého, zástupcu zariadenia, v ktorom je maloletý alebo mladistvý umiestnený alebo zástupcu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately). Podaním vysvetlenia sa chápe zaznamenanie výpovede osoby v čase jej podania o tom, čo je jej známe o priestupku a o podozrivom zo spáchania priestupku alebo o okolnostiach dôležitých pre konanie o priestupku a ktoré vnímala vlastnými zmyslami.[59] Pri podávaní vysvetlenia je nutné dodržiavať princíp proporcionality a to tak, že vysvetlenie je možné požadovať len vtedy, ak rozhodujúce skutočnosti nie je možné získať iným úradným postupom. Obsah výpovede, ktorá vzišla v rámci vysvetlenia by mal byť spísaný v zázname, ktorý obsahuje aj poučenie o tom, že osoba je oprávnená odoprieť podanie vysvetlenia, ak by dotknutá osoba alebo jej blízka osoba mohla byť trestne stíhaná. V zázname o podaní vysvetlenia by sa však mal policajt zameriavať najmä na miesto, čas, spôsob a okolnosti spáchania priestupku, motív spáchania priestupku, predmet útoku, svedkov a osobu podozrivú zo spáchania priestupku. Záznam by mal preto obsahovať aj poučenie o tom, že v prípade, ak osoba úmyselne podá nepravdivú alebo neúplnú svedeckú výpoveď v správnom konaní alebo podá nepravdivé alebo neúplné vysvetlenie orgánu oprávnenému objasňovať priestupky, dopustí sa spáchania priestupku.[60] Záznam o podaní vysvetlenia musí obsahovať aj podpis osoby, ktorá vysvetlenie podáva aj so slovami vyjadrujúcimi súhlas s obsahom záznamu o podaní vysvetlenia, ktorý znie: *„Súhlasím s obsahom záznamu o podaní vysvetlenia.“*[61] Záznam o podaní vysvetlenia sa píše v nepriamej reči. Policajt môže osobu vyzvať, aby sa aj ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvar Policajného zboru za účelom podania vysvetlenia. Ak osoba výzve nevyhovie, policajt ju môže na príslušný útvar Policajného zboru **predviesť**. Toto oprávnenie vyplýva príslušníkovi Policajného zboru z § 17 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, kde sa uvádza, že: *„**Policajt je oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie** od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre odhalenie priestupku alebo správneho deliktu a na zistenie jeho páchateľa, ako aj na vypátranie hľadaných alebo nezvestných osôb a vecí. V prípade potreby je policajt oprávnený vyzvať osobu, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvar Policajného zboru na spísanie zápisnice o podaní vysvetlenia alebo, ak ide o objasňovanie priestupku, na spísanie záznamu alebo zapísania výsledkov úkonov do správy o výsledku objasňovania priestupku. Ak osoba bez dostatočného ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov výzve nevyhovie, môže ju policajt predviesť na útvar Policajného zboru za*

[56] POTÁSCH, P., HAŠANOVÁ, J., VALLOVÁ, J., MILUČKÝ, J., MEDŽOVÁ, D. *Správny poriadok. Komentár.* 3. vydanie. 2019, s. 301.
[57] Maloletou osobou je osoba, ktorá v čase podania vysvetlenia nedovŕšila 15. rok svojho veku.
[58] Mladistvá osoba je osoba, ktorá v čase podania vysvetlenia dovŕšila 15. rok veku, ale nedovŕšila 18. rok veku.
[59] Čl. 16 ods. 1 nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.
[60] § 21 ods. 1, písm. f) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[61] Príloha č. 5 k nariadeniu Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.

účelom podania vysvetlenia.“[62] K tomu však, aby bola osoba predvedená za účelom podania vysvetlenia, je potrebné, aby pri výzve bola upozornená na následky nedostavenia sa na útvar Policajného zboru za účelom podania vysvetlenia. Upozornenie na následky nedostavenia sa na útvar Policajného zboru za účelom podania vysvetlenia sú uvedené v **predvolaní za účelom podania vysvetlenia.** Predvolanie môže policajt objasňujúci priestupok vykonať aj telefonicky, avšak následne musí o tomto predvolaní písať *registratúrny záznam*. Pri podaní vysvetlenia na základe predvedenia sa musí spísať úradný záznam o predvedení spolu so zápisnicou o podaní vysvetlenia a záznamom o úkone pri objasňovaní priestupku. Tieto činnosti musia byť vykonané ihneď po predvedení osoby.[63] Pri maloletej osobe, mladistvej osobe a cudzincovi, ktorý neovláda štátny jazyk, sú pri podávaní vysvetlenia určité procesné špecifiká. Špecifikom pri vyžadovaní vysvetlenia od cudzinca, ktorý neovláda štátny jazyk, je ustanovenie tlmočníka zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov.

Schéma č. 4 Zjednodušená schéma podávania vysvetlenia

Za účelom riadneho objasnenia priestupku policajt vykonáva aj obhliadku miesta priestupku alebo obhliadku veci, ktorá súvisí alebo môže súvisieť so spáchaním priestupku. O obhliadke policajt spisuje zápisnicu, pričom k obhliadke miesta priestupku a k obhliadke veci vyhotovuje fotodokumentáciu. K zápisnici a fotodokumentácii sa vyhotovuje aj náčrtok. Vyhotovenie náčrtku sa nerealizuje v prípadoch, ak zo zápisnice a fotodokumentácie nie je dostatočne zrejmý stav objektov, vecí, či stôp, ktoré sú predmetom obhliadky. Policajt môže pri objasňovaní priestupkov vyžadovať aj **odborné vyjadrenie** od príslušných orgánov, pričom v praxi ide o stanoviská orgánu pri posudzovaní veci, ktorá súvisí s objasňovaním priestupku. Vyžiadanie odborného vyjadrenia je typické pre tie situácie, kedy si policajt nevie alebo nemôže urobiť úsudok sám, nakoľko nemá dostatok odborných vedomostí, znalostí či zručností. Musí ísť o orgány, ktoré majú vecnú pôsobnosť v oblasti, do ktorej patrí predmet

[62] § 17 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
[63] § 17 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

posúdenia.[64] O týchto a iných úkonoch musí policajt napísať záznam alebo výsledok týchto úkonov uviesť do správy o výsledku objasňovania priestupkov. Záznamy a akákoľvek iná dokumentácia sa zakladá do **priestupkového spisu**, ktorý vyhotovuje a vedie policajt alebo poverený policajt. Priestupkové spisy sa evidujú v **denníku priestupkových spisov**, ktorý vedie buď funkcionár zodpovedný za oblasť odhaľovania, objasňovania, oznamovania a prejednávania priestupkov alebo poverený príslušník Policajného zboru, odborný referent, či samostatný referent.[65] Priestupkový spis sa vyhotovuje pre dodržanie zásady písomnosti, nakoľko úkony, ktoré sa vykonávajú počas objasňovania priestupku majú verejnomocenskú povahu. Okrem dodržania zásady písomnosti má priestupkový spis aj úlohou zabezpečenia riadneho chodu objasňovania priestupku (a neskôr aj jeho prejednávania). Policajt a poverený policajt musí vyhotoviť priestupkový spis v dvoch vyhotoveniach (prvé vyhotovenie je v listinnej podobe a druhé v centrálnej evidencii správnych deliktov), pričom musí obsahovať informácie o všetkých úkonoch vykonaných v rámci vyšetrovania priestupku, o dôkazoch získaných počas objasňovania priestupku a aj informácie o úkone, ktorým sa ukončilo objasňovanie priestupku. V priestupkovom spise sú obsiahnuté elektronické aj neelektronické registratúrne záznamy, ktoré súvisia s objasňovaným priestupkom.

Ukončenie objasňovania priestupkov býva realizované zväčša v zmysle zákona o priestupkoch[66] do jedného mesiaca. Sú však prípady, kedy uvedenú lehotu nemohol policajt dodržať a v takom prípade rozhoduje o predĺžení tejto lehoty nadriadený, ktorý je o to požiadaný formou písomnej a riadne odôvodnenej žiadosti. Nadriadený, zodpovedný za úsek odhaľovania, objasňovania a prejednávania priestupku alebo priamy nadriadený policajta, určí lehotu na skončenie objasňovania priestupku a danú lehotu vyznačí do predloženej žiadosti.[67] Nová lehota na objasnenie priestupku nesmie prekročiť obdobie dvoch rokov od spáchania priestupku. V prípadoch, ak policajt ukončuje objasňovanie priestupku musí vykonať určité úkony. V prípade, ak bol zistený páchateľ priestupku, orgán vyhotoví správu o výsledku objasňovania priestupku, ktorá bude následne využitá pri prejednávaní priestupku ako podklad na začatie konania o priestupku. Nie každé objasňovanie priestupkov je ukončené správou o výsledku objasňovania priestupku. Policajt môže v zásade ukončiť objasňovanie priestupku tak, že vec môže odložiť, uložiť, odovzdať alebo predložiť.[68]

Skúmanie lehoty na objasnenie priestupku

Ako sme už vyššie uviedli, tak v zmysle právnej normy[69] sa objasňovanie priestupku skončí spravidla do jedného mesiaca odo dňa, keď sa správny orgán alebo orgán oprávnený objasňovať priestupky o priestupku dozvedel. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli skúmať dĺžku lehoty potrebnej na objasnenie priestupku. K tomuto skúmaniu bolo potrebné zistiť komplexné údaje o skončení lehoty na objasňovanie na vybranom útvare za určité časové obdobie. Nakoľko jednotlivé služby policajného zboru postupujú pri spracovaní štatistických údajov

[64] KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o priestupkoch. Podrobný komentár s judikatúrou*. 2020, s. 503.
[65] Čl. 5. ods. 1 nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.
[66] Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[67] Čl. 20 nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch zo dňa 9. októbra 2019.
[68] § 60 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[69] § 59 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

na základe rôznych interných predpisov, rozhodli sme sa, že toto skúmanie uskutočníme na základe dostupných údajov odboru železničnej polície Prezídia Policajného zboru. Na základe dostupných štatistík sme sa pozreli na lehoty objasňovania priestupkov v rámci výkonu činností služby železničnej polície za roky 2014 až 2021.

Tabuľka č. 1 Priemerná dĺžka lehoty potrebnej pre objasňovanie priestupkov v rámci činnosti služby železničnej polície na základe štatistík Odboru železničnej polície Prezídia Policajného zboru.

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Objasňovanie skončené ***do 1 mesiaca***	4119	4507	3630	3362	3009	2876	1920	3272
Objasňovanie skončené ***do 2 mesiacov***	519	476	437	486	479	452	332	361
Objasňovanie skončené ***nad 2 mesiace***	295	221	151	214	247	224	205	209

Zdroj: Štatistiky OŽP P PZ

Z tabuľky č. 2 vyplýva, že pre objasnenie drvivej väčšiny priestupkov riešených v rámci činnosti služby železničnej polície bola lehota 1 mesiac spomínaná zákonom o priestupkoch ako lehota na objasnenie priestupku postačujúca. Vzhľadom však na nedostatok dostupných údajov z jednotlivých útvarov a služieb Policajného zboru týkajúcich sa priestupkov, nemožno závery o postačujúcej lehote generalizovať pre celý Policajný zbor. Príkladom rozporu sú údaje z Oddelenia poriadkovej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave z roku 2016, ktoré pri objasňovaní priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky[70] uvádzajú, že z 31 objasňovaných priestupkov proti § 22 až 20 priestupkov bolo objasňovaných v lehote nad 1 mesiac.[71] Generalizácia výsledkov môže byť zavádzajúca, a to najmä z toho dôvodu, že v rámci činnosti Policajného zboru a jeho jednotlivých služieb a útvarov môže byť dĺžka lehoty potrebná na objasnenie priestupku rôzna v závislosti od druhu priestupku. Príkladom môže byť práve vyššie riešená štatistika z činnosti služby železničnej polície, kde v prípade § 52 ods. 1 písm. k) zákona o doprave na dráhach[72] bola najčastejšie (v rámci niektorých útvarov) potrebná lehota na objasnenie až 2 mesiace. Vo všeobecnosti sa preto môže javiť, že lehota je postačujúca, no práve pri jednotlivých priestupkoch môže byť lehota vzhľadom na obťažnosť procesov pri objasňovaní a charakter priestupku nepostačujúca. Na uvedenú skutočnosť však podľa nášho názoru nie je nutná zmena zákona, nakoľko lehotu jeden mesiac je možné predĺžiť na dostatočne dlhú dobu (najviac na dva roky). Väčšiu pozornosť z hľadiska výskumu si však do budúcnosti zaslúžia jednotlivé priestupky riešené naprieč službami Policajného zboru.

Skúmanie spôsobov ukončenia objasňovania priestupkov

Zaujímavým podkladom pre skúmanie spôsobov ukončenia objasňovania priestupkov je skúmanie rôznych spôsobov ukončenia objasňovania priestupkov z hľadiska ich celkovej

[70] § 22 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[71] *Stav a vývoj priestupkov 1.1.2016 - 31.12.2017.* Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, 2018. KRPZ-BA-OPP-48-006/2018.
[72] § 52 ods. 1 psím. k) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov.

početnosti. Nakoľko priestupky objasňujú rôzne služby a aj rôzne útvary Policajného zboru, za cieľ nášho skúmania sme si vybrali objasňovanie priestupkov oddeleniami železničnej polície v pôsobnosti krajských riaditeľstiev Policajného zboru v Bratislave. Zverejnené údaje sú za celé územie Slovenskej republiky, ktoré sú zverejnené súhrne za každé krajské riaditeľstvo Policajného zboru pod odborom železničnej polície Prezídia Policajného zboru. Štatistické údaje sú zbierané na základe pokynu riaditeľa železničnej polície č. 13/2014, pričom údaje v príslušných tabuľkách za jednotlivé roky boli dopĺňané v decembri skúmaného kalendárneho roku.

Tabuľka č. 2 Prehľad spôsobov ukončenia objasňovaných priestupkov v rámci odboru železničnej polície Prezídia Policajného zboru v rozmedzí rokov 2014 až 2021.

Rok	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Počet objasňovaných priestupkov	4569	4979	4065	3927	3569	3431	2266	2465
Počet objasnených priestupkov	3281	3827	3060	3929	2751	2641	1595	1773
Oznámené/odstúpené pre vecnú a miestnu nepríslušnosť	134	102	107	86	112	113	181	1480
Odložené – nejde o priestupok	160	139	122	127	141	90	83	91
Odložené – priestupok nemožno prejednať	24	1	4	3	5	4	11	4
Odložené – *spolu*	184	140	126	130	145	94	94	95
Uložené	1060	949	801	727	622	599	536	502
Odovzdané – iný správny delikt	2	0	1	0	0	5	1	0
Odovzdané – trestný čin	260	198	137	119	117	122	86	100
Odovzdané – osobitný postup	4	3	1	1	2	0	1	2
Odovzdané – *spolu*	266	201	139	120	119	127	88	102
Predložené	3253	3823	3055	3003	2744	2637	1583	1767

Zdroj: Štatistiky OŽP P PZ

Graf č. 1 Priemerný počet rôznych spôsobov ukončení objasňovania priestupkov službou železničnej polície za obdobie 2014-2021.

Zdroj: Štatistiky OŽP P PZ

Na základe dostupných údajov sa nám javí určitá **hypotéza**, že najčastejším spôsobom ukončenia objasňovania odhalených priestupkov je predloženie správy o výsledku objasňovania priestupku po zistení páchateľa priestupku príslušnému správnemu orgánu, ak nie je dôvod vec odložiť alebo odovzdať. Nebolo by vhodné však na základe skúmania štatistiky odboru železničnej polície Prezídia Policajného zboru generalizovať výsledky na celý Policajný zbor. Pre potvrdenie načrtnutej hypotézy je potrebné skúmanie štatistík a činností aj ostatných služieb Policajného zboru. Cieľom nášho ďalšieho skúmania bolo porovnanie údajov získaných z činnosti služby poriadkovej polície. Na základe dostupných údajov a formy spracovania štatistických údajov sme za najvhodnejší objekt skúmania usúdili štatistiku priestupkov spracovanú Odborom poriadkovej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove.

Tabuľka č. 3 Stav a vývoj objasňovaných priestupkov v pôsobnosti Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove za roky 2015 až 2019.

Rok	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Celkový počet objasňovaných priestupkov	*14704*	*15105*	*12109*	*11669*	*11482*
Celkový počet objasnených priestupkov	*12418*	*12690*	*9305*	*9016*	*8998*
Odložené - nejedná sa o priestupok	*793*	*945*	*876*	*897*	*760*
Odložené – nemožno prejednať	*166*	*102*	*27*	*13*	*15*
Odložené - *celkom*	*959*	*1047*	*903*	*910*	*775*
Uložené	*2224*	*2304*	*2135*	*1958*	*1787*
Odovzdané – podľa osobitného predpisu	*187*	*91*	*72*	*85*	*142*
Odovzdané – správny delikt	*10*	*13*	*12*	*6*	*10*
Odovzdané – trestný čin	*917*	*916*	*876*	*813*	*870*
Odovzdané - *celkom*	*1111*	*1020*	*960*	*904*	*1022*
Predložené	*8924*	*9449*	*9206*	*8918*	*8841*

Zdroj: Odbor poriadkovej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove

Na základe spracovaných údajov sme opätovne dospeli k záveru, že najčastejším spôsobom ukončenia objasňovania priestupkov je predloženie správy o výsledku objasňovania priestupku, pričom druhým najčastejším spôsobom je uloženie priestupku. Korelácia uvedených skutočností však nebola zaznamenaná v prípade štatistiky spracovanej Odborom poriadkovej

polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave, kde najčastejším spôsobom skončenia objasňovania priestupku bolo uloženie priestupku. Až detailnejšou analýzou sme zistili, že uvedená diskrepancia súvisí len s § 50 zákona o priestupkoch.[73] Zvyšné priestupky dodržali nami stanovenú hypotézu, že najčastejším spôsobom ukončenia objasňovania odhalených priestupkov je predloženie správy o výsledku objasňovania priestupku. Dôvod tejto diskrepancie môže byť predmetom ďalšieho skúmania, hoci si dovoľujeme na základe predbežného prieskumu stanoviť predpoklad, že dôvod zistenej diskrepancie nebude právneho charakteru, ale skôr štatistického charakteru.

Tabuľka č. 4 Stav a vývoj priestupkov objasňovaných v pôsobnosti Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave počas rokov 2016 a 2017.

	Rok	§ 22	§§ 47-48	§ 49	§ 50	Celkový počet priestupkov
Počet objasnených priestupkov	*2017*	1057	161	2 134	6 105	9 700
	2016	1196	190	2363	7329	11 286
Odložené – nejedná sa o priestupok	*2017*	21	10	187	302	531
	2016	20	12	191	391	632
Odložené – nemožno prejednať	*2017*	4	2	28	73	107
	2016	12	4	43	179	240
Uložené	*2017*	15	9	217	***4604***	**4859**
	2016	11	9	266	***5530***	**5836**
Odovzdané – podľa osobitných predpisov	*2017*	9	1	4	4	57
	2016	2	1	2	42	85
Odovzdané – správny delikt	*2017*	0	0	1	0	11
	2016	0	1	1	2	23
Odovzdané – trestný čin	*2017*	36	0	61	362	467
	2016	33	3	63	315	425
Predložené	*2017*	957	122	1587	***717***	**3541**
	2016	1103	149	1711	***702***	**3729**

Zdroj: Odbor poriadkovej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave

Na základe zistených skutočností teda možno konštatovať, že až na malú diskrepanciu pri priestupkoch proti majetku v Bratislavskom kraji **platí, že najčastejším spôsobom ukončenia priestupkov je predloženie správy o výsledku objasňovania priestupku po zistení páchateľa priestupku príslušnému správnemu orgánu**. Zároveň platí, že s výnimkou diskrepancie pri priestupkoch proti majetku je v Bratislavskom kraji **druhým najčastejším spôsobom ukončenia objasňovania priestupku uloženie veci, ak sa nepodarí v stanovenej lehote zistiť skutočnosti svedčiace o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba**. Na základe spracovania našej práce sme zistili aj iné skutočnosti a to, že pri štatistickej evidencii priestupkov sú značné rozdiely v kvalite spracovanej štatistiky a v postupoch pri spracovaní štatistických údajov. Uvedená skutočnosť značne sťažuje štatistické skúmanie objasňovania priestupkov.

[73] § 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Záver

Cieľom vedeckej práce bolo v kontexte celej činnosti objasňovania priestupkov vymedziť určité vybrané aspekty pri objasňovaní priestupkov a aplikovať ich v prostredí Policajného zboru. K naplneniu tohto cieľa došlo použitím vybraných metód skúmania, predovšetkým využitím právnej analýzy, analýzy doktrinálnych zdrojov a následnej syntézy týchto poznatkov. K prehľadnosti rozboru jednotlivých aspektov bolo pri vybraných aspektoch využívané schematické znázornenie činností policajta pri objasňovaní priestupkov. V záverečnej časti sme sa v rámci našej vedeckej práce zamerali na skúmanie lehoty potrebnej pre ukončenie objasňovania priestupku a na skúmanie najčastejších spôsobov ukončenia objasňovania priestupku. Výsledkom našej práce bolo viacero zistení, pričom došlo k overeniu hypotézy, že najčastejším spôsobom ukončenia objasňovania priestupku je predloženie správy o výsledku objasňovania priestupku po zistení páchateľa priestupku príslušnému správnemu orgánu a druhým najčastejším spôsobom ukončenia objasňovania priestupku je uloženie veci, a to v prípadoch, ak sa nepodarí v stanovenej lehote zistiť skutočnosti svedčiace o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba. Z našej práce vyplynuli aj ďalšie hypotézy a vedecké problémy, ktoré je možné v budúcnosti preveriť výskumom.

Literatúra

BALGA, J. *Policajná správa.* In Policajná správa. 2. aktualizované vydanie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s r. o., 2018. s. 17. ISBN 978-80-7380-733-7.

HAŠANOVÁ, J., DUDOR, L. *Základy správneho práva.* Plzeň: Vydavateľstvo Aleš Čeněk, 2019. s. 414. ISBN 978-80-7380-757-3.

KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o priestupkoch. Podrobný komentár s judikatúrou*. Praha: Leges, 2020. s. 830. ISBN 978-80-7502-465-7.

LISOŇ, M. *Odhaľovanie a objasňovanie trestných činov všeobecnej kriminality.* Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2016. s. 15. ISBN 978-80-8054-673-1.

Nariadenie Prezídia Policajného zboru č. 90/2019 o priestupkoch, z dňa 9. októbra 2019.

Pokyn riaditeľa odboru železničnej polície Prezídia Policajného zboru č. 13/2014.

POTASCH, P., HAŠANOVÁ, J. a kol. *Vybrané správne procesy (teoretické a praktické aspekty).* 3. vydanie. Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o. a Paneurópska vysoká škola, 2013. s. 215-2016. ISBN 978-80-89447-98-5.

POTÁSCH, P., HAŠANOVÁ, J., VALLOVÁ, J., MILUČKÝ, J., MEDŽOVÁ, D. *Správny poriadok. Komentár.* 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019. s. 301. ISBN 978-80-7400-773-6.

VRABKO, M. a kol. *Správne právo hmotné – všeobecná časť.* 2. vyd. Bratislava: Nakladateľstvo H. C. Beck, 2018. s. 338. ISBN 978-80-89603-68-8.

Prehľad na úseku odhaľovania, oznamovania a objasňovania priestupkov oddeleniami železničnej polície Policajného zboru v pôsobnosti Krajských riaditeľstiev Policajného zboru v rokoch 2014 až 2021.

Stav a vývoj priestupkov 1.1.2016 - 31.12.2017. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, 2018. KRPZ-BA-OPP-48-006/2018.

Stav a vývoj priestupkov. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, 2015-2021.

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Key words: administrative law, public administration, minor offences, clarification of minor offences

Summary

The aim of the scientific work was to define certain selected aspects in the context of the investigation of minor offenses and to apply them in the environment of the Police Force. This goal was achieved by using particular research methods, primarily by using legal analysis, analysis of doctrinal sources and the subsequent synthesis of this knowledge. For clarity of the analysis of individual aspects, a schematic representation of the activities of the police officer in clarifying offenses was used for the selected aspects. In the final part, as part of our scientific work, we focused on the time of investigation required for the completion of the clarification of the offense and on the most common ways of completion of the clarification of the offense. The result of our work was a number of findings, while the hypothesis was verified that the most frequent way of completing the investigation of the minor offense is to submit a report on the result of the investigation after the perpetrator of the offense has been identified to the competent administrative authority, and the second most frequent way of ending the investigation of the offense is to dispose of the matter, in cases where it is not possible to find out within the specified period the facts which might be indicating that the offense was committed by a specific person. Other hypotheses and scientific problems that can be verified by research in the future emerged from our scientific work.

PhDr. JUDr. Ondrej Blažek
asistent,
Katedra správneho práva,
Akaédmie Policajného zboru v Bratislave,
Sklabinská 1,
835 17 Bratislava
e-mail: ondrejblazek@akademiapz.sk

Recenzenti: mjr. Ing. Marian Suja, PhD., npor. Mgr. Sebastián Janko, PhD.